

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, Fôia, candu concedu ajut'oriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieri externe 12 fl. v. a. pe unu anu s'eu $2\frac{1}{3}$ galbini mon. sunat'oria.

Anulu XXXIV.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

Nr. 55.

Braslova 29 17 Iuliu

1871.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Comitetulu centralu

pentru serbarea intru memori'a lui Stefanu alu mare.

Dupa ce comitetulu centralu s'a intielesu cu comitetele filiale a decisu definitivu, ca: comitetulu centralu intregu se strapune la 1 Aug. (19 Iuliu) a. c. la Bucovin'a, spre a incepe la faci'a locului lucrurile positive pentru realizarea serbarei. — Suntu dér' rugati toti acei domni, cari au primitu liste de contribuire, se binevoiesca a le inaint'a cu sumele incurse numai decatu catra comitetulu centralu sub adresa cunoscuta: Vas. Bumbacu, la universitatea din Vien'a, — cá inca inainte de ce se va departa comitetulu din Vien'a, se se póta orient'a asupra midiulceloru, despre cari despune, ca-ci numai atuncia va puté compune unu planu alu serbarei.

Asemenea rugamu pre acei domni, carora nu li a incursu nemica, a ni tramite listele góle.

Publicatiunea nominala a contribuitorilor incurse pana acuma, se va incepe numai decatu. Primésca domnii respectivi deocamdata multumita — in numele causei.

Formalitatiile trebuintiése pentru participare se voru publica de locu ce va sosi comitetulu in Bucovin'a.

Tienemu de datorinti'a nóstra a apela cu acesta ocazione din nou la zelulu nationalu alu onoratulu publicu romanu, cerendu sprijinire pentru serbare. De nu suntemu absolutu competentu a o face acásta facia cu o cauza comuna tuturoru romaniloru, totusi cutesamu cá reprezentanti ai acestei cause. —

Totu deodata e rugatu onoratulu publicu romanu, carele voiesce se participe la serbare, a in sciinti'a cu p. t. pre comitetulu centralu pana in 10 Augustu (28 Iuliu) a. c. sub adresa: Pamfiliu Danu, juristu in Cernauti (Czernowitz), aratandu -si numerulu persóneloru resp. familiei, cá se se póta comitetulu ingrigi de cele trebuintiése in modulu cuvenitu.

Vien'a in 16 Iuliu 1871.

Pentru comitetu:

V. Bumbacu, presiedinte.

E. Lutia, secretariu

Braslova 28 Iuliu 1871.

Si in ór'a a unspre diecea!

Cu multu neastemperu amu asteptatu se vedemu pe inteligenti'a nóstra dimpreuna cu preutii si invetiatorii constituinduse in comitate ramurite, pentru a da mana de ajutoriu poporului romanu indreptatitu, spre a-si stórece si ecsercita dreptulu la alegerile diu comitate, ce se afla in ajunulu nónei organizatiuni a municipalorulu; inse luandu afara vr'o trei comitate din Ungari'a, Aradu, Timisiór'a si Bihoru, cari facura pasii ceruti de urgenti'a causei comune, a acestei cause atatu de fatalu amenint'atorie cu distrugerea-ne totale si dela influenti'a prin comitate, nu mai aflamu — nici la activistii nostri fraternisatori — nici o miscare dovedit'oria de resolutiune de a salva ce ni se póte din influenti'a politica nationale prin comitate. Apoi unde e activitatea laudarisiloru? Numai in fraternisari? — pentruc'a ele se ne adórma poporulu dela pretensiunile drepte si dela vighierea neadormita de a salva ce póte in folosulu seu? — Asia se traiti, dovediti acum cu politic'a dvóstre, cu care ve lau-

dati, ca fraternisariile ne voru castiga mari avantagie; dovediti in caus'a organizarii comitateloru, ca ea e la usia si e cea mai urgenta si mai importante; provocati pe fratii maghiari, cá se dovedesca acum cu fapt'a, ca voru in adeveru egalitatea in drepturi, in beneficia, si sarcine si déca vomu baga degetulu in cóst'a fraternisarii loru adeverate se ve strigamu: Osana! Altfeliu veti remané trestia portata de tóte venturile siretiei politice si caus'a lacrimeloru natiunei cu venarea gratiei in interesele partiali! —

Noi romanisii se ne impulpamu dér' cu totii, activi, aici activi! cá se ne potemu asecura celu pucinu limb'a in adunarile comitatense, ceea ce nu e prin potintia, déca nu vomu starui cu totii a ne cauta dreptulu de timpuriu si a ne lupta, cá se potemu avé macaru a cincea parte din representatiunea comitateloru. —

Éca ce avemu de facutu si inca cu intetire in impregiurarile cele nefaste:

„Provocare

catra preutii si invetiatorii romani de prin comitate. districte etc.

In tóte comitatele s'a inceputu deja lucrarea pentru organizarea municipalorulu. Inainte de tóte e de a se formá unu comitetu ai caruia membri pre diumetate suntu cu voturi virile, pre diumetate alesi. —

Membrii cu voturi virile se compun din acei locuitori ai comitatului, cari platescu mai multa contributiune directa, si anume: contrib. de paymentu, de venitu (Einkommen-Steuer), de case si castigu personale (pana acum darea capului).

Dupa § 23 alu articulu de lege 42 din an. 1870 profesorii, invetiatorii, preutii etc. se bucura de ácea prerogativa, ca contributiunea loru directa se computa in duplu, va se dica: cine platescu 10 fl., i se computa in 20 fl.

Dupa cum amu intielesu din fónte siguru, comitetulu (universitatea) comitatense in comitatulu Albei inferióre s'a compusu din 420 membri, — acesti'a 210 suntu cu votu virilu, celu depre urma din list'a acestora a platitu in an. 1870 56 fl.

Asia déra, acei profesori, invetiatorii, preuti romani — ca-ce doctori etc. nu avemu — cari au platitu in an. 1870 celu pucinu 28 s'eu 29 fl. — chiaru de au platitu asta suma si in mai multe comune, se o adune la unu locu — se nu intardié celu multu pana in 10 Augustu st. n. a se presenta la oficiolatu din Aiudu — din alte comitate la oficiolatu respectiv, si cu carticic'a de contributiune dovedindu, ca a platitu in an. 1870 28 fl. s'eu 29 fl. — duplulu acesteia facundu 56 fl., 58 fl. si respective si mai multu — se reclame a se inscrie in lista membriloru cu voturi virile, ca-ci si asia vomu fi catu de reu reprezentati!

Ne potendu óre-care a se presenta in persóna la oficiolatu, se-si tramitia carticic'a si documentele respective — cari i dovedescu starea — la cutare ampoiату romanu din Aiudu (s'eu din comitate) — dóra se va afla vreunulu baremu de leacu — pardonu — da aici e unu vice-comite si unuservitoriu — — ? — — si suntu convinsu, ca acela i va midiuloci inscrierea.

Ei! Dr. Stoia din Abrudu si Caianu din Rosi'a nu cumva platiti 29 fl. v. a.? ca-ci la acelu

casu cu sum'a de 58 fl. aveti votu virilu, si ve veti numera intre membri. . . . — Evrei se afla cam la 40—50. — Óre arendatori, negutiatori de romanu se nu se afle in comitatu, cari platescu 58 fl. contributiune? si déca se afla, se nu intardié a reclama pana in 10 Augustu, cá se se inscrie in list'a domnilorulu. —

Unu romanasiu.“

Pentru alegerea celeilalte diumetati din municipia toti se-si caute si se-si ecsercite dreptulu, cá macaru in cateva comitate se nu depindemu dela grati'a si bucatu'ra aruncata de antagoni si atunci romanii cá partita independenta se voru alatura la opiniunile cele mai aprópe de pretensiunile loru.

Nu vomu amana a face inainte de tóte, la timpulu seu, si ceea ce ne pretende salvarea dreptulu politicu nationale: „reservarea dreptulu perfecte egalitati nationale politice“, prin reformarea lezei, care ne decóla acestu dreptu, taiandu atatu de fara crutiare in principiulu egalitati perfecte, si vomu dovedi, cá partita independente, ca traimu. Democratismulu odata inca va triumfa!

Inca una. Pana candu inteligenti'a nóstra cu poporulu nu va dovedi fara resufletu, ca suntu in strinsa unire cu totii intr'una, ca -si sciú manifesta vointi'a si pretensiunile sale francu si constantu prin rezervari s'eu proteste in contra asupririloru, prin adrese colective ale reuniuniloru la locurile inalte, prin presa, ma chiaru si prin conversari francu cu antagonii politici, respingundule exoticismulu secululu civilizatiunei, si prin alegerile barbatiloru devotati binelui natiunei, cá semnu de incredere catra bravii si nationalii nostri patrioti, nu vomu poté resbi a derima prejudeciulu strainu: ca lupt'a romaniloru e unu focu de paia, si ca o facia siréta semina ii póte baga in cornu de capra! —

Pe noi nu ne mai multiamesce egalitatea individuale depe charthia, chiaru candu s'ar practica ea si in fapta, cum suna ea in gurele siretiloru, nu, nici odata mai multu nu, ci numai perfect'a egalitate nationale politica. Hic Rhodus, hic Salta. In desiertu se facu si incordari se abata prin unelte pe romanu pe alte potece, ca elu nu parasiesce drumulu seu in demersulu luptei sale, care astfeliu trebuie se invinga.

Tocma citimu si in „Tagespr.“ unu telegramu din Prag'a, ca invoirea cu cehii e gat'a si astépta numai publicarea. Din acestu evenimentu securu apoi incepe a comenta, ca a sositu timpul, in care lupt'a cea desiérta a suprematistiloru s'a facutu apa, si ca, impacanduse natiunile ceha si polóna pe deplinu, pacea interna se va restabili pentru timpu indelungatu; si acést'a e fazea cea mai frumósa in procesulu regeneratiunei, prin care trecú Austri'a dela absolutismu incóce, slabita prin luptele si desbinarile nationalitatiloru. — Ceea ce se facú in Cislaiani'a cá necesitate absoluta pentru stabilirea puterii si a pazei interne, trebuie se urmeze si din cóce pentru acele popóra, cari se tienu susu si tare cá factori ai fericiei statului si cari nu se pléca, nici se mai potu totu ferbe in caldarea maghiarisarei, nutrudulise ur'a si discórdi'a pana la ultim'a analise de resbunari, dér' ele nu se lasa singure nici in sielate prin momelu, ci -si elupta pretensiunile prin invoieli pe calea legislatiunei competente formali, nu intre pocale numai. —

